

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Навчальний зошит
для 3-го класу пілотних шкіл НУШ

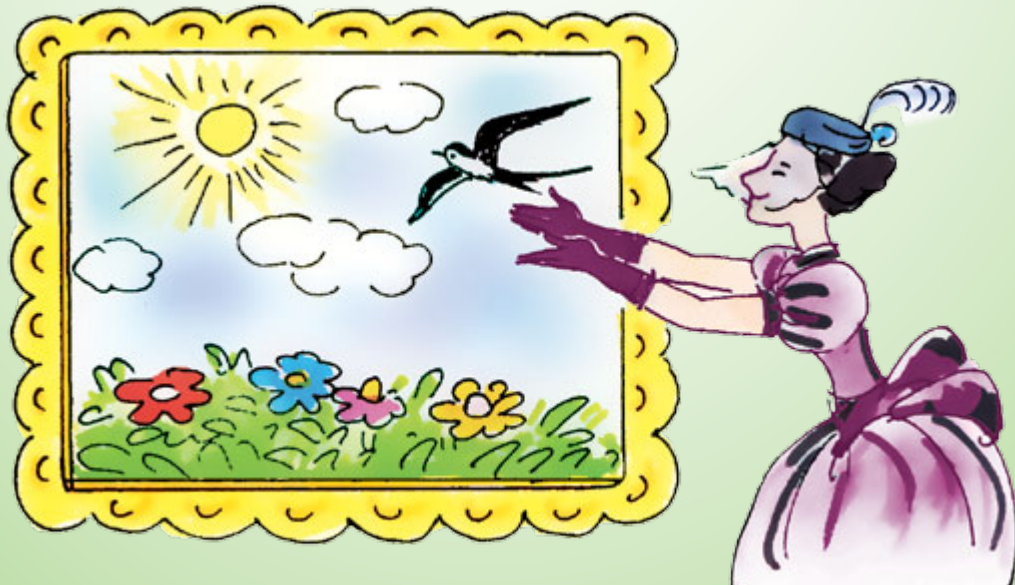
Інтегрована тема
"ЧАРІВНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ"

Учня/учениці

Клас

Навчальний заклад

Ім'я та прізвище учня/учениці

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

В 68

Автори:

О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк

Редакційна колегія:

Л. Андрушко, О. Ліннік, О. Пасічник, А. Панченков,
О. Пустовий, О. Романюк, А. Ткаченко, М. Товкало, Х. Чушак,
Р. Шаламов, О. Шиян, Р. Шиян.

Волощенко О.В.

В 68 Я досліджую світ. Навчальний зошит для 3-го класу
пілотних шкіл НУШ. Інтегрована тема "Чарівні
перетворення" / О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко,
О. Волошенюк — Київ : Світич, 2019. — 48 с.

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

Електронні версії навчальних зошитів та методичні матеріали –
на сайті svitdovkola.org/pilot

Консультації за телефонами: 067 504 5022

© О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк, 2019

© Видавництво "Світич", 2019

ЛЮБИЙ УЧНЮ! ЛЮБА УЧЕНИЦЕ!

Твоя мандрівка нашою Батьківщиною з кумедними жевжиками триває. Цього місяця ти побуваєш у Запорізькій, Закарпатській, Івано-Франківській та Київській областях. Дізнаєшся, які чарівні перетворення відбуваються в природі восени і чому воду називають чарівницею. Навчишся визначати свіжість курячого яйця і довідаєшся, які дива відбуваються під його шкаралупою. Пригадаєш шлях, який долає зернятко, аби стати хлібиною. Довідаєшся про трагічну сторінку в історії України – Голодомор.

Цього місяця ти шукатимеш відповіді на запитання:

- Як безпека перетворюється на небезпеку?
- Як небезпеку перетворити на безпеку?
- Чому воду називають чарівницею?
- Як опинитися в минулому без чарівної палички?
- Чим приваблює природа Карпат?
- Чим цікаве яйце?
- Як зернятко перетворюється на хліб?

Цього місяця портрети жевжиків намалювали учні 3–А класу Львівської загальноосвітньої школи № 99 разом з учителькою Любов'ю Михайлівною Процайло.

Цікавої тобі подорожі!

*Автори зошита та
команда видавництва "Світлич"*

Несподівана зустріч

Жевжоліт приземлився на схилі Карпат. Жевжики заворожено дивилися в ілюмінатор. Пузлик промовив:

— Яка гарна Україна! Ще й веселку щастя отримає!

— Егеж, отримає, якщо хтось не забариться виконати завдання. Знайти тут колючу гілочку — хвилинна справа. — Номул нетерпляче підштовхував друга до виходу.

Пухнасті гілочки оточили жевжика. Він на мить затримався, аби помилуватися деревами і вдихнути їхній аромат. Тільки-но вирішив братися до справи, як відчув, що поруч хтось є. І це не людина. Хтось казковий, таємничий, але добрий. Той, хто вміє ходити карпатськими лісами без звуку. Хто любить і боронить природу й людей від зла. Хто споконвіку живе на цих землях. Біля Пузлика опустилася на пожовклу траву величезна кошлата біла лапа. Чугайстер! Жевжик знав про нього з розповідей діда Оксеніка, але не сподівався на зустріч.

— Ох-ох-хо! Пойдем сюди! Почув я, гиби хтось новенький порядкує у моєму лісі. Лем це не роботи й лісопилка, а дівчак! Що ти за новинка у нашому чарівному світі? Добро чи зло коїш?

Пузлик шанобливо вклонився прадавньому лісовику і розповів про себе. Чугайстер задоволено хитав своєю величезною головою, а його довжелезна борода стелилася аж до землі. Коли Пузлик завершив розповідь, Чугайстер подав йому колючу гілочку, посадив на свою долоню й підняв високо над верхівками дерев:

— Дивися, яка краса, дівчаче! Це — наше Закарпаття!

- Чому жевжикам сподобалися Карпати?
- Що ти дізнався/дізналася з тексту про Чугайстра?
- Які емоції ти переживав, читаючи про зустріч у лісі?
- Гілочку якого дерева мали знайти жевжики?

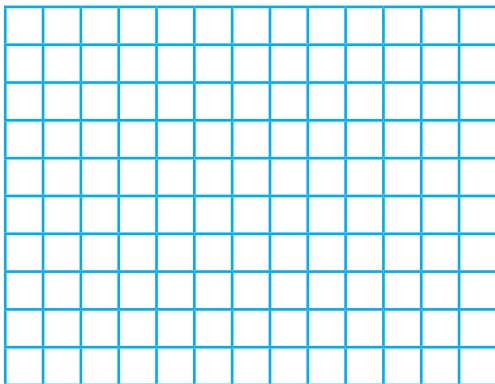
ЯК БЕЗПЕКА ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА НЕБЕЗПЕКУ?

1. Жевжики розпочали мандрувати Закарпаттям 4 листопада. Пузлик сказав, що їхня подорож триватиме 7 днів. Визнач, якого числа жевжики завершать подорож.

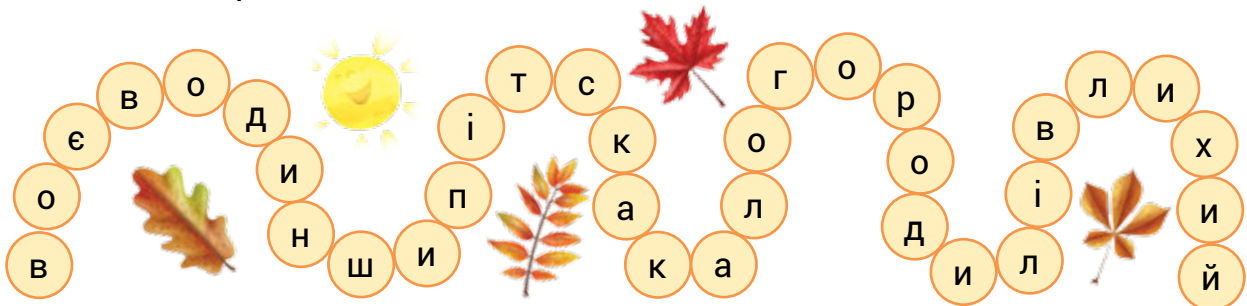
- А** 9 листопада
- Б** 10 листопада
- В** 11 листопада

Листопад				
Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Нд	3	10	17	24

2. Блискавка запропонувала своїм друзям відвідати найвищий водоспад Закарпаття – Труфанець. Він складається з п'яти каскадів. Обчисли вираз і дізнайся його висоту.

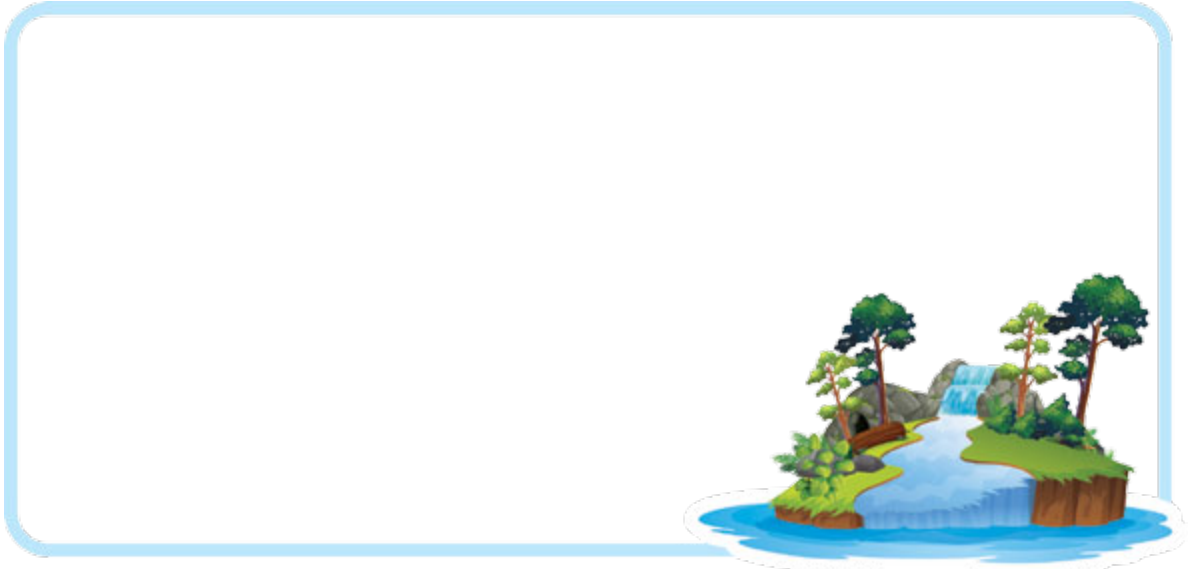

3. Розділи ланцюжок літер на окремі слова і дізнайся, які ще водоспади є на Закарпатті.

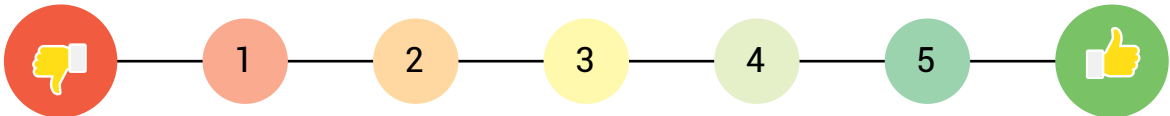

4. Підготуй і запиши розповідь про один з водоспадів. Для цього ти можеш:

- ☀ пригадати, які водоспади ти бачив/бачила;
- ☀ запитати в інших людей;
- ☀ довідатися з книжок або інтернету;
- ☀ подивитися телепередачу чи фільм.

- Наприкінці розповіді зазнач, якими джерелами інформації ти скористався/скористалася.
 - Презентуй свою розповідь у класі.
5. Оціни, наскільки добре ти виконав/виконала це завдання.

6. Чи можуть водоспади бути корисними? А небезпечними? Сформулюй і запиши по два аргументи на користь кожного судження. Обґрунтуй їх усно.

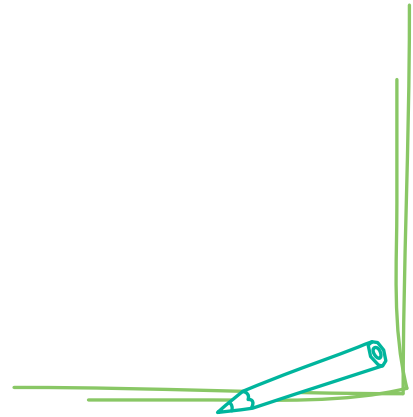
.....

.....

.....

.....

7. Прогулюючись найдовшою в Європі Липовою алеєю, що в Ужгороді, Ілля вигукнув: "Які ж чарівні перетворення відбуваються у природі!". Що мав на увазі хлопчик? Намалюй.

8. Коли Ілля милувався природою, у нього виникло запитання: "А чому ж восени опадає листя?". Трьокласники висловили свої гіпотези. Як ти вважаєш, хто має рацію?

Зоряна

За літо в листі накопичилося чимало шкідливих речовин, від яких деревам необхідно позбутися.

День стає коротким, і листю не вистачає світла.

Максим

Гюльнара

Ґрунт промерзає, деревам бракує вологи і мінеральних речовин.

9. Ілля звернув увагу на плакат. Чим небезпечно спалювання листя? За даними плаката сформулюй та запиши два запитання. Постав їх однокласникам і послухай відповіді.

.....

.....

.....

10. Прочитай. Познач символом **+** твердження, з якими ти погоджуєшся. Обґрунтуй свою думку. Розкажи, звідки ти про це дізнався/дізналася.

- Опале листя можна перетворювати на цінне добриво.
- З опалого листя можна лише зробити аплікацію.

11. Дідусь Іллі розповів, що з опалого листа можна робити добриво для рослин – компост. Найпростіший спосіб удобрення – просто закопувати відходи, що гниють, у землю. Однак щоб по-справжньому збагатити ґрунт поживними речовинами, знадобиться компост. До речі, осінь – найкращий час для його виготовлення, адже саме в цю пору збирається найбільше відходів, придатних для компостування. Познач лише те, що можна складати в компостер.

☐ Папір	☐ Гілки	☐ Рослини	☐ Чай	☐ Шкаралупа
☐ Овочі	☐ Кава	☐ Фрукти	☐ Сухе листя	☐ Послід

12. Пригадай послідовність літер в українській абетці й розшифруй вислів. Запиши і поясни його зміст.

10 17 7 18 29 24 14 17 19 15 12 16 31 15 12 22 23 31

.....

22 17 12 23 23 33 12 21 19 2 12 17 19 22 3 12 23

.....

15 21 1 30 11 17!

.....

13. Створи композицію із засушених пелюсток і листочків за інструкцією.

Матеріали та обладнання

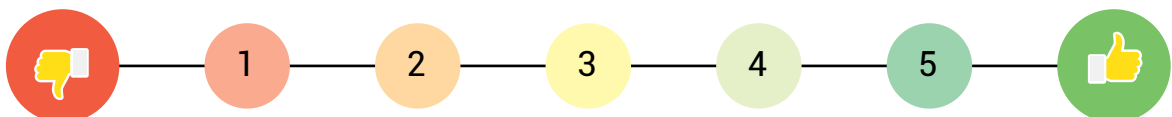
- ☀ Альбомний аркуш.
- ☀ Акварельні фарби, пензлики, вода.
- ☀ Засушене листя різних форм і кольорів.
- ☀ Інші природні матеріали (засушені квіти, насіння, трава).
- ☀ Клей ПВА, щіточка для клею.
- ☀ Серветка, ножиці.

Хід роботи

1. Підготуй тло. Для цього трохи зволож аркуш широким м'яким пензликком. Зобрази акварельними фарбами небо і траву. Почекай, доки аркуш висохне.
2. Розклади листочки на аркуші такого самого розміру, як пофарбований. Поміркуй, яких тварин і які рослини можна зробити з підготовленого матеріалу. Створи макет майбутньої роботи.
3. Коли тло підсохне, приклей листочки, по черзі знімаючи їх з попередньої розкладки. Клей нанось на листя, а не на аркуш. Після приклеювання промокни аплікацію серветкою.
4. Фломастером домалюй очі персонажам свого колажу.
5. Візьми участь у виставці робіт.

14. Чи вдалося тобі зробити колаж? Познач на шкалі.

ЯК НЕБЕЗПЕКУ ПЕРЕТВОРИТИ НА БЕЗПЕКУ?

1. З Ужгорода жевжики вирішили доїхати до Мукачева автобусом. Розглянь інформацію, яку вони знайшли в інтернеті.

Розклад автобусів Ужгород — Мукачево			
Час відправлення	Час прибуття	Ціна, грн	Кількість вільних місць
04:30	05:20	53.00	7
06:40	07:30	56.40	5
07:25	08:25	45.80	5
07:55	08:55	45.80	0
08:25	09:25	45.80	1

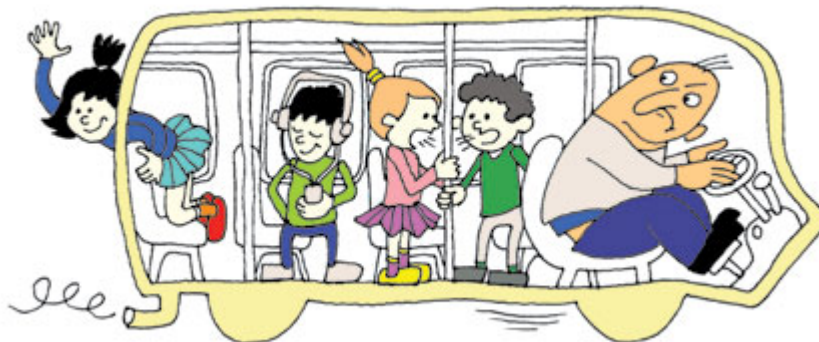
- Дай відповіді на запитання.
 - ☀ Скільки часу жевжики будуть у дорозі, якщо виїдуть з Ужгорода о 7 год 25 хв?

.....

- ☀ Якою буде вартість цієї поїздки для трьох осіб?

2. Розглянь малюнок. Які небезпечні ситуації можуть виникнути у громадському транспорті? Розкажи.

- Змодельуйте разом з однокласниками, як слід поводитися, аби поїздка була безпечною.

3. Розгадай ребус і довідайся, як називають відомий замок у Мукачеві. Запиши відповідь.

.....

4. Переглянь відео про замок Паланок.

svitdovkola.org/pilot/3/media3-1

- Запиши, що з почутої розповіді тебе вразило. Яка інформація вплинула на тебе найбільше: побачена чи почута? Чи звернув/звернула ти увагу на те, хто створив цей фільм?

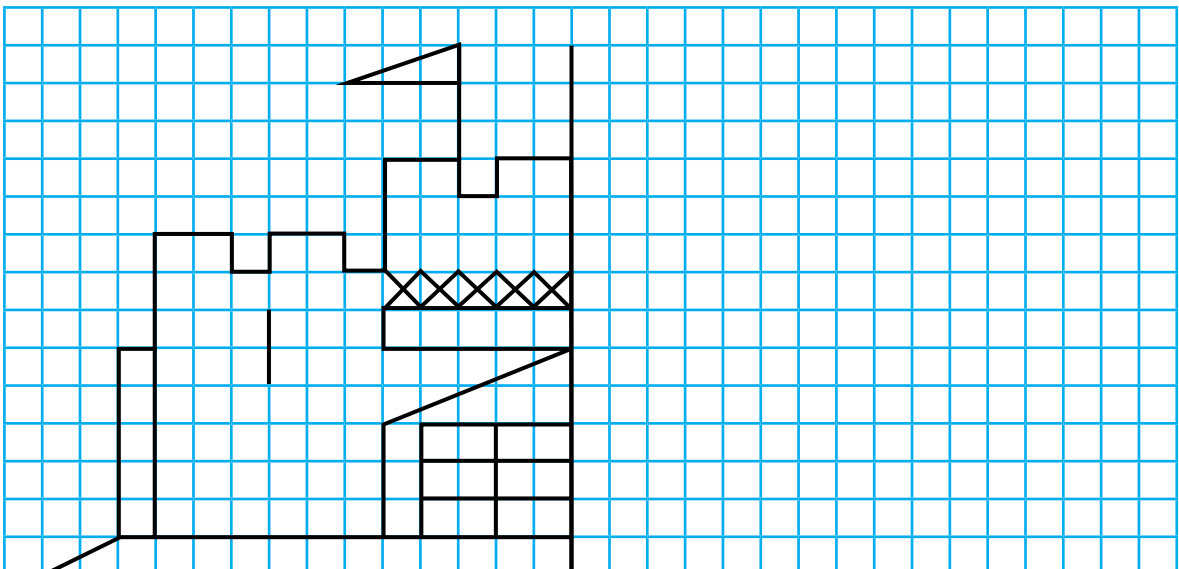

.....

.....

.....

5. Домалюй симетрично замок і за бажання розфарбуй його.

6. Під час подорожі Мукачівським замком Руслана зафіксувала об'єкти, які справили на неї враження. У які групи можна об'єднати зображені об'єкти? За якою ознакою? Чому одні об'єкти дівчинка фотографувала здалеку, а інші – зблизька?

7. Після екскурсії Руслана з друзями вирішили перепочити. Олег запропонував пограти м'ячем і ненароком влучив ним у спину перехожого. Опиши свої дії від імені одного з можливих учасників ситуації:

☀️ перехожого;	☀️ одного з друзів Олега;
☀️ Олега;	☀️ охоронця;
☀️ дідуся Руслани;	☀️ екскурсовода.

.....

.....

.....

.....

- Як ти гадаєш, чому кожен реагуватиме на ситуацію по-своєму?

8. Розглянь малюнки. Розкажи, чим небезпечні зображені ситуації. Поміркуй, як можна уникнути небезпеки.

- Пригадай випадок, коли ти потрапив/потрапила в небезпеку. Як ти вийшов/вийшла з цієї ситуації? Розкажи.

Номер телефону для всіх видів екстреної допомоги – 112

- Розкажи, як ти повідомиш про небезпеку.
 - ☀ Чітко скажу, що відбувається (пожежа, витік газу, затоплення, напад, вибух, дорожньо-транспортна пригода).
 - ☀ Назву точну адресу: населений пункт, вулицю, номер будинку і квартири, поверх, код замка від вхідних дверей.
 - ☀ Повідомлю своє ім'я, прізвище та номер телефону.
9. До кого ти звернешся в разі небезпеки? Зафарбуй відповідні прямокутники. За потреби зроби доповнення.

<input type="text"/>	<input type="text" value="Мама"/>	<input type="text" value="Аварійна служба газу"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="Тато"/>
<input type="text"/>		<input type="text" value="Швидка медична допомога"/>
<input type="text" value="Патрульна поліція"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="Дідусь"/>

Насуваються хмари

Номул тримав невеличкий прилад з мікрофончиком і аж підстрибував від нетерплячки.

— Ось вона! Ось, я вже бачу її! Славнозвісна! Унікальна! Хортиця! Як мені пощастило! Я побачу справжніх козаків і зберу дзвін їхніх шабель у звуколов!

Натомість Блискавка була занепокоєна — навколо її чола спалахували маленькі блискавки.

- Погода псується — може задощити. Дощі — це вода...
- А від води жевжик скощулюються! — додав Пузлик.
- Не хвилюйтеся, друзі! Я миттю!

Але не так сталося, як гадалося. На Хортиці Номул побачив групу школярів. У пошуках козаків жевжик зазірав скрізь, але зустрічав тільки звичайних туристів. Час від часу він занепокоєно поглядав на небо — важкі хмари нависали дедалі нижче.

Аж ось почулося іржання коней. Номул стрімголов помчав на цей звук і не помилився. Козаки гарцювали на конях, показували різні трюки, гучно ляскали батогами. Потім узялися за шаблі й розпочали двобій. Номул натиснув на кнопку і звуколов наповнився дзвоном. Удалині пролунав грім. Жевжик стрімголов кинувся до жевжольота:

- Тільки не дощ, тільки не вода. Тільки б не скощулитися!
- Але перша крапля таки наздогнала його біля дверей.

- Якими словами описана Хортиця? Прочитай.
- Як ти гадаєш, чому Номул так радів, що потрапить на Хортицю?
- Чому жевжик не одразу побачив козаків на острові?
- Що було для тебе несподіваним у цій оповідці?
- Як ти гадаєш, що тепер станеться з Номулом?

ЧОМУ ВОДУ НАЗИВАЮТЬ ЧАРІВНИЦЕЮ?

1. Блискавка поглянула на ілюмінатор жевжольота і побачила на склі чудернацький візерунок. Поясни, звідки він узявся. Найцікавіші думки запиши.

.....

.....

2. Прочитай текст і перевір правильність своїх міркувань.

Чому взимку з'являються візерунки на вікнах?

Повітря може містити певну кількість води у вигляді водяної пари. Як правило, поглинання води повітрям зменшується зі зниженням температури. Інакше кажучи, коли стає холодно, вологість повітря зменшується. Тож надлишок водяної пари, що міститься в ньому, "осідає" на холодних поверхнях. Цей процес називають конденсацією.

Срібні візерунки на шибках з'являються тоді, коли вологе повітря охолоджується до $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ — температури замерзання води — та нижче.

Саме тоді вода, немов за помахом чарівної палички, з газоподібного стану переходить одразу в твердий, оминаючи рідку фазу та перетворюючись із пари на маленькі кристалики.

- Визнач, які висловлювання істинні, а які — хибні.

У складі повітря є водяна пара.

ТАК	НІ
-----	----

Візерунки на шибках з'являються, коли вологе повітря охолodиться до $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$.

ТАК	НІ
-----	----

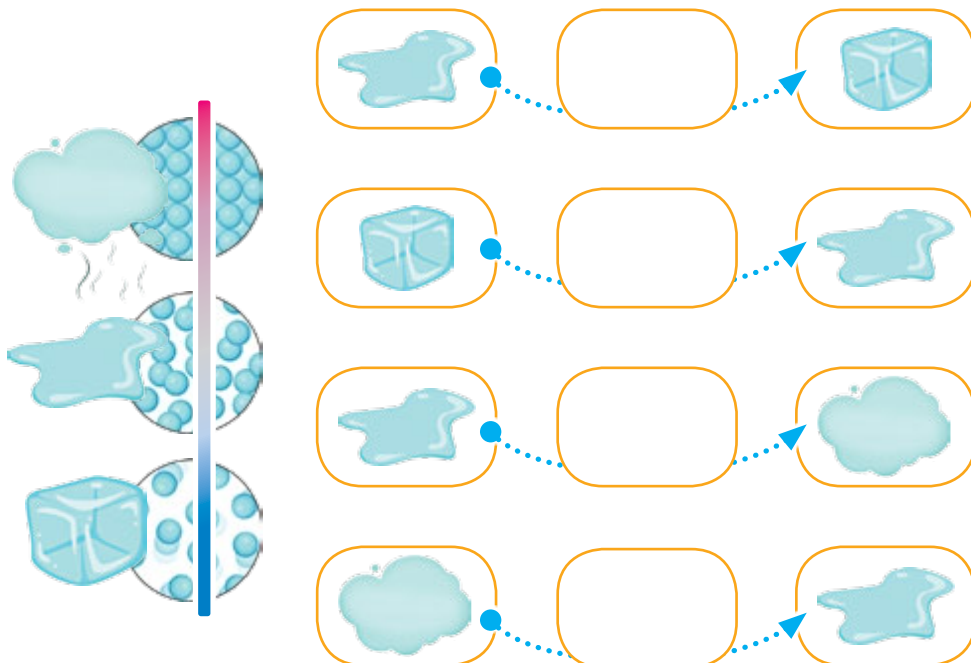
Якщо скло не пошкоджене, на ньому утвориться більше візерунків.

ТАК	НІ
-----	----

3. Пригадай чарівні перетворення, що відбуваються з водою у природі. Заповни таблицю.

Стан води		
Приклади перебування води у природі в різних станах		
Властивості води в різних станах		

- У природі вода постійно переходить з одного стану в інший. Коли і за яких умов відбуваються ці перетворення? Доповни схему.

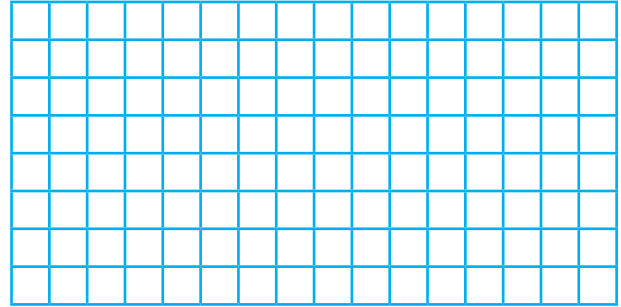

4. Обчисли.

$$\text{❄️} + \text{❄️} + \text{❄️} = 480$$

$$\text{❄️} + \text{❄️} + \text{💧} = 820$$

$$\text{💧} - \text{❄️} - \text{❄️} = ?$$

5. Досліди, як вода переходить з одного стану в інший.

Дощик у кухлі

Матеріали та обладнання

Скляна посудина (кухоль, чашка, склянка або банка), чайник з гарячою водою, фольга, гумка, кубики льоду.

Хід досліду

1. Попроси когось із дорослих закип'ятити воду й налити її в посудину майже до половини.
2. Щільно накрій посудину фольгою, закріпивши її гумкою.
3. Зачекай хвилину й поклади на фольгу кубики льоду.
4. Простеж, що відбувається.
5. Результати спостереження запиши.

.....

.....

6. Прочитай текст. Порівняй його зміст із результатами спостереження.

Гаряча вода перетворюється на пару й піднімається вгору. У посудині утворюється "хмарка" з пари, тому стінки стають не такими прозорими, як раніше. Пара на охолодженій льодом фользі знову перетворюється на крапельки води.

За якийсь час побачите "дощик" — великі краплі з плюскотом падатимуть у воду.

ЯК ОПИНИТИСЯ В МИНУЛОМУ БЕЗ ЧАРІВНОЇ ПАЛИЧКИ?

1. Тільки-но жевжики зібралися летіти далі, як на моніторі бортового комп'ютера з'явилися зображення. Поміркуй, що їх може об'єднувати.

- Жевжики розмірковували, як можна потрапити в часи козацтва без чарівної палички, але жодна з ідей їх не задовольняла, оскільки в такий спосіб не можна було б відчутися козацький дух. Що ти можеш порадити мандрівникам?

Подивитися фільм

Запитати дідуся

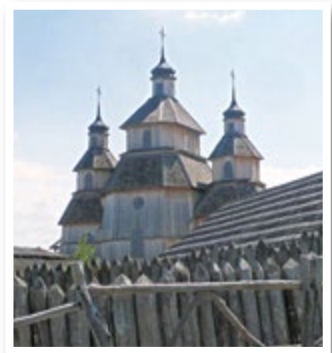
Прочитати в інтернеті

?

2. Олена довідалася, що в Запоріжжі є одне із семи чудес України – острів Хортиця. На ньому створений унікальний історико-культурний комплекс "Запорозька Січ", де панує атмосфера часів козащини. Поміркуй і дай не менше трьох обґрунтованих відповідей на запитання.

- Чому мирні українські селяни ставали сміливими воїнами – козаками?
- Що спонукало сучасних українців створити на острові Хортиця комплекс "Запорозька Січ"?
- Подивися відео про українських козаків і за потреби доповни власні відповіді.

svitdovkola.org/pilot/3/media3-2

3. Сучасна художниця Олена Корсун зобразила день на Січі. Розглянь картину та обговори зображене з однокласниками.

- Спробуйте знайти козака, який байдикує. Чи вдалося? Чому?
- Які професії можна було опанувати на Січі?
- Про яку річ із козацького вбрання казали "широкі, як Чорне море"?
- Знайдіть зображення "козацьких" предметів. Поясніть, чому ви вважаєте їх такими.
- Яку тварину козаки вважали найкращим другом? Скільки їх на картині?
- Які козацькі музичні інструменти ви знаєте? Які з них зображені на картині?
- Поясніть, звідки походить слово "Січ". До яких джерел інформації ти б ще звернувся/звернулася, аби знайти відповідь на це запитання?

4. Склади й запиши сенкан зі словом "козак".

1. Козак
2. (прикметники, 2 слова)
3. (дієслова, 3 слова)
4. (почуття, 4 слова)
5. (підсумок, 1 слово)

5. Серед козаків були характерники – люди, які мали надзвичайні здібності. Найвідоміший з характерників – Іван Сірко. Він наганяв страх на ворогів. Прочитай уривок з легенди про відомого отамана і розкажи, які надможливості він мав.

Пішли запорожці із Сірком у похід. А татари прочули про те та й набігли на Січ, похазяйнували там і полонених узяли. Женуть їх, а вони, бідолашні, не хочуть іти, ридають — аж земля стогне. Татари їх нагайками підганяють. Прочув про те кошовий Сірко й кинувся з козаками в погоню. Добігли близько і бачать, що татар багато, а козаків мало. Без хитрощів не впоратися.

Спинив отаман коня, скочив на землю і — кувирдь! — обернувся хортом і побіг до татар. Вони бачать — хорт, та гарний такий. Узяли його, нагодували, приручили. А як стали відпочивати, хорт напустив на них сон і повернувся до козаків. Знову — кувирдь! — і зробився чоловіком.

Напали козаки на татар і визволили християн із полону.

6. А які незвичайні здібності маєш ти? Розкажи.

Гоп-гоп-гоп чи не топ

Скощулений Номул гасав по жевжольоту і горлав: "Гоп-гоп-гоп чи не топ!". Його руки метлялися, а ноги ходили вихилясами.

— І що тепер робити? — стривожено мовила жевжичка.

— Лише чекати. На це немає ради. А в нас ще й непросте завдання в Івано-Франківській області: до скрині треба покласти вишитий рушник. Поцупити його не можемо — дід Оксенник заборонив. Ти, Блискавка, майстерно ведеш перемовини, тож і йди у світ. А я залишуся нашого Номула пильнувати.

Блискавка довго міркувала, як упізнати серед людей вишивальницю, і вирішила чатувати у крамничці, де продають нитки й інше приладдя для вишивання.

За однією жіночкою, яка вийшла з крамнички, Блискавка пішла до дверей із написом "Дім дитячої творчості", а потім до кабінету "Гурток української вишивки". Тут довелося створити голограму — восьмирічну дівчинку. Нова гостя звернулася до гуртківців:

— Вітаю! Ми з друзями збираємо колекцію речей, пов'язаних з Україною. Чи не могли б ви подарувати нам одну зі своїх робіт?

Діти радісно погодилися. Блискавка застосувала функцію зменшення об'єктів і помчала до жевжольота, хвилюючись за друзів.

- Що ти відчув/відчула, читаючи про скощулення Номула?
- Чому дід Оксенник заборонив жевжикам забирати до скрині речі без дозволу власника?
- Чи погодився/погодилася б ти віддати власноруч створений виріб до чужої колекції?
- Які почуття переживали діти, віддаючи рушник Блискавці?

ЧИМ ПРИВАБЛЮЄ ПРИРОДА КАРПАТ?

1. Блискавка любила активний відпочинок, тому дуже зраділа, коли на моніторі бортового комп'ютера прочитала "Буковель" і побачила фото. Розглянь його і розкажи, чому гори так зачаровують людей.

2. Щоб насолодитися красою Карпат, жевжика піднялися на вершину гори на крісельному підйомнику. "Яка краса!" – вигукнула Блискавка і мерщій витягнула свій записник. У ньому вона зробила кілька схематичних позначень. Розглянь їх. Що зафіксувала жевжичка? Розкажи однокласникам та однокласницям.

- Поспостерігай і ти за погодою. Зафіксуй свої спостереження за допомогою малюнків, піктограм, слів. Як змінюється температура повітря впродовж доби?

3. Розглянь зображення Карпат і розкажи, як вони змінюються кожною пори року.

4. На вершині гори Ігор змерз. Його товариш Олег запропонував зігрітися, як це інколи роблять дорослі, спробувавши глінтвейн – напій, що містить алкоголь. Як має вчинити Ігор? Змоделюй його поведінку.
- А що ти можеш запропонувати Ігорю? Запиши.

.....

.....

5. Третьюокласники вирішили разом із батьками та вчителькою пройти туристичним маршрутом "Стежка Довбуша" поблизу міста Яремчого. Гюльнара пригадала, що тато, який захоплюється історією, розповідав їй про Олексу Довбуша. Розглянь зображення. Як ти гадаєш, які риси притаманні цій історичній особі?

6. Екскурсовод розповів, що найцікавіше місце на маршруті – камінь Довбуша. Прочитай легенду і сформулюй два запитання за її змістом. Постав їх однокласникам і послухай відповіді.

Біля каменя є вхід у печеру, де захована скриня з довбушівським золотом. Зайти до печери можна тільки раз на рік – у ніч на Івана Купала. Проте заволодіти скарбами не вдасться, оскільки вони зачаровані. Той, хто винесе скарб із печери, вмить скам'яніє, щойно золото зблисне в місячному сяйві.

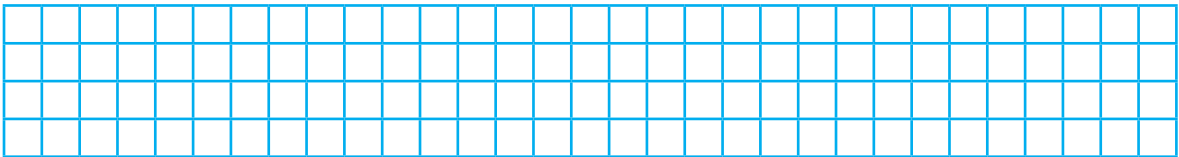

.....

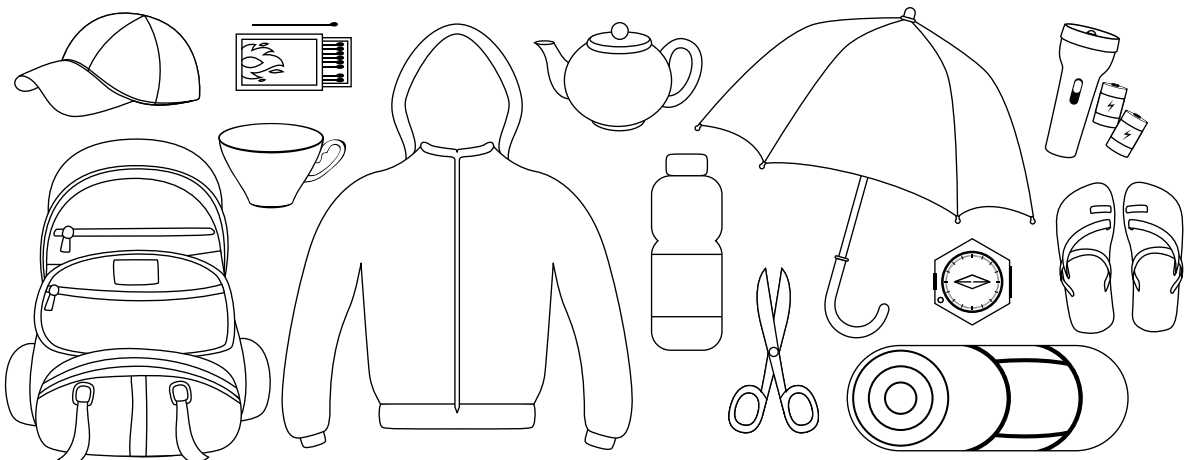
.....

.....

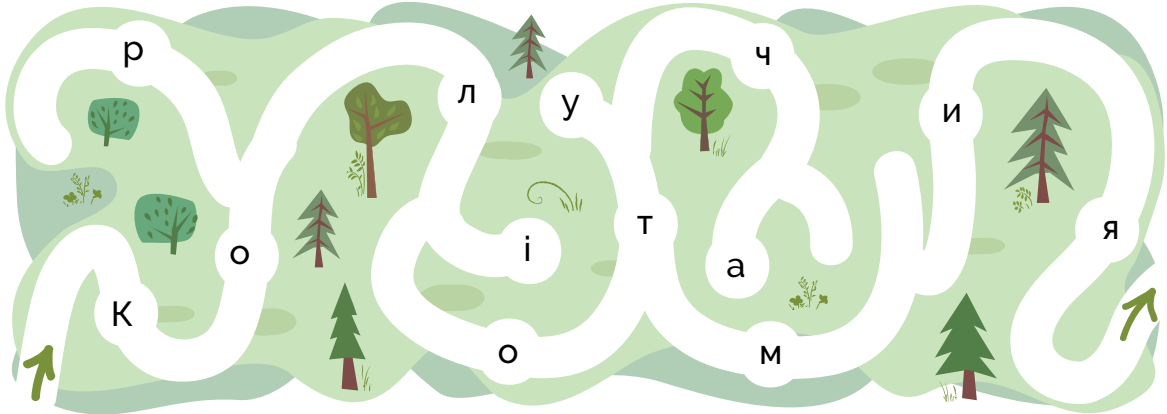
7. Учні 3-го класу розпочали екскурсію "Стежками Довбуша" о 12 год 15 хв, а завершили її о 15 год 30 хв. Скільки часу вони мандрували?

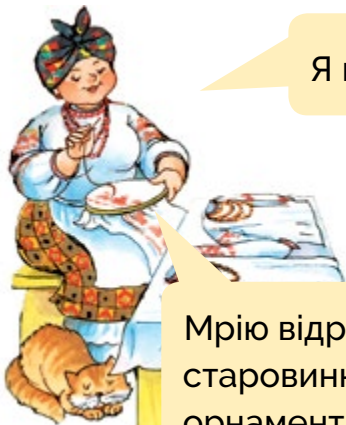
8. Цього року Юстина з рідними вперше збирається підкорити Говерлу – найвищу гору України. Розглянь речі та одяг, які приготувала для подорожі дівчинка. Проаналізуй і оціни їх безпечність. Розфарбуй їх.

9. Юстя довідалася, що національний символ України – вишиванка. Пройди лабіринтом і довідайся, у якому місті Івано-Франківської області розташований найбільший ярмарок вишиванок.

10. Коли дівчинка потрапила на ярмарок і стала розглядати вишиті вироби, у неї виникло багато запитань. Вона вирішила поспілкуватися з мисткинею. Прочитай відповіді, які почула Юстя. Якими могли бути запитання? Сформулюй і запиши їх.

Я вишиваю по-різному: і гладдю, і хрестиком.

Я ще з дитинства люблю вишивати.

Мрію відродити старовинні орнаменти.

Щоб довести сорочку до ладу, мені потрібно близько місяця.

.....

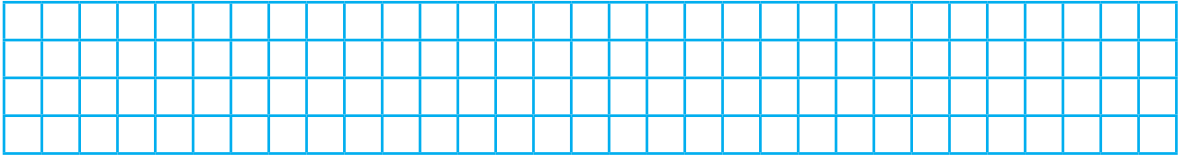
.....

.....

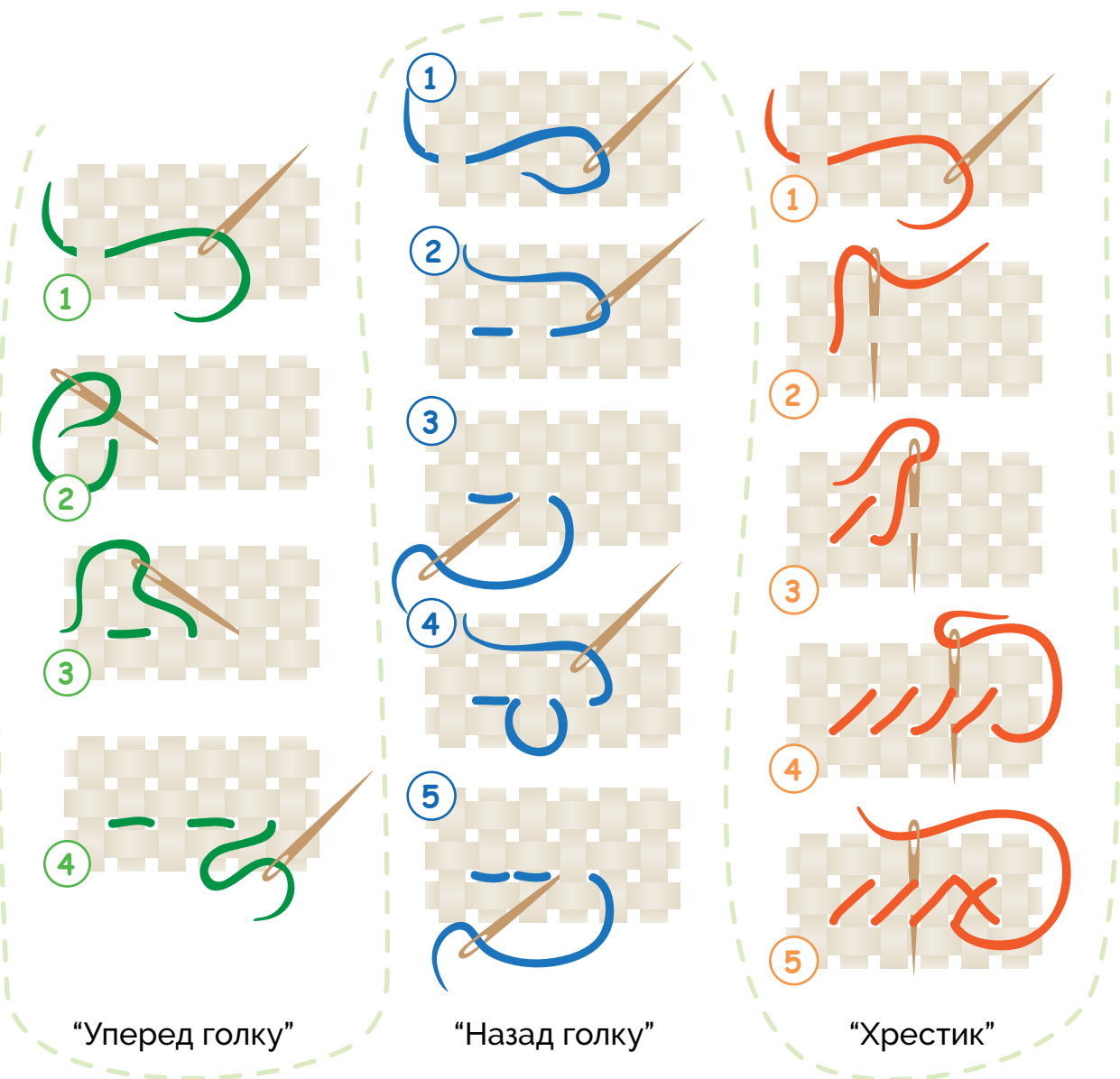
.....

.....

11. Після розмови з вишивальницею Юстина захотіла вишити для свого брата сорочку. На нитки вона витратила 63 грн, на тканину – 112 грн. За пошиття сорочки дівчинка заплатила 200 грн. Скільки коштів витратила Юстина, аби здійснити свій задум?

12. Учні 3-го класу запросили Поліну до школи, щоб вона провела для них майстер-клас із вишивання. Навчися вишивати і ти.

13. Тітка Ігоря – поетеса – часто буває в горах, оскільки вони надихають на написання віршів. Ігор теж вирішив спробувати свої сили у віршуванні, але не знав, із чого розпочати. Тітка Іра дала початківцю кілька порад. Прочитай їх.

Як написати вірш

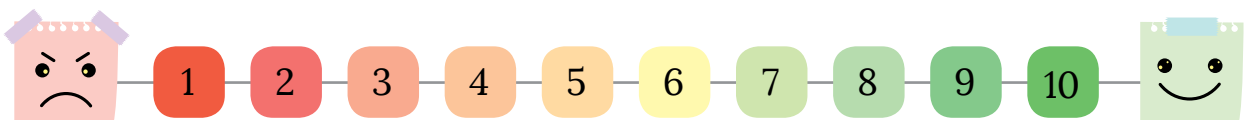
- ☀ Поміркуй, що у твоєму вірші може бути такого, чого в житті не було або чого ніхто не описав. Можливо, траплялося щось, що може розчулити читача.
- ☀ Не поспішай, пофантазуй. Пошукай слова, які допоможуть найвлучніше описати те, що ти відчуваєш і що хочеш сказати.
- ☀ Додай прикметники, порівняння.
- ☀ Поміркуй, вільним чи римованим буде твій вірш.
- ☀ Запиши його рядочками.
- ☀ Намалюй ілюстрацію.

14. Повправляйся і ти у складанні віршів. За бажання презентуй свій твір однокласникам та однокласницям.

15. Оціни свої досягнення у віршуванні.

Крихка знахідка

Виконувати місію зі скощуленим Номулом було важко. Він то пробував ходити догори дригом, то пульт від скрині заховав. Але нарешті час дії води минув.

Коли жевжоліт пролітав над Київською областю, у скрині відкрився порт у формі яйця. Пузлик і Блискавка заходилися з'ясовувати, що саме треба шукати. Адже з яйця може з'явитися пташка, черепаха, змія і навіть крокодил.

Уточнивши інформацію, Пузлик вирушив на птахофабрику. Виявляється, на Київщині виробляють найбільшу кількість яєць в Україні.

— У кого б попросити яйце? — Пузлик оглядав місцевих мешканців.

Ось височенний птах на довгих ногах і з довгою шиєю. А яйце його завбільшки з жевжоліт. А ось красені з гучними голосами і яскравими хвостами, але кажуть, що яєць не несуть — то не їхня справа. От зграйка білосніжних птахів з оранжевими лапками та дзьобами чимчикує до води. Але їхнього яйця Пузликові не підняти. Аж ось мала рябенька пташечка, і яєчка в неї такі самі — те, що треба. Аби лишень не відмовила. Пузлик підготував пишну промову:

— Шановна пані! Чи не будете ви такі ласкаві подарувати мені ваше незрівнянне яєчко для однієї вельми корисної справи?

Пташечка зникла й погодилася. Місію виконано!

Коли Пузлик із яйцем увійшов до жевжольота, Номул саме стрибав у довжину і — от біда! — ненароком зачепив крихку знахідку.

- Як відреагують жевжики на подію? Чи вдасться їм отримати нове яйце? Як саме?
- Яких птахів зустрів Пузлик на птахофермі?
- Назви казки, пригоди в яких пов'язані з яйцем.
- Чому люди наділяють його магичною силою?

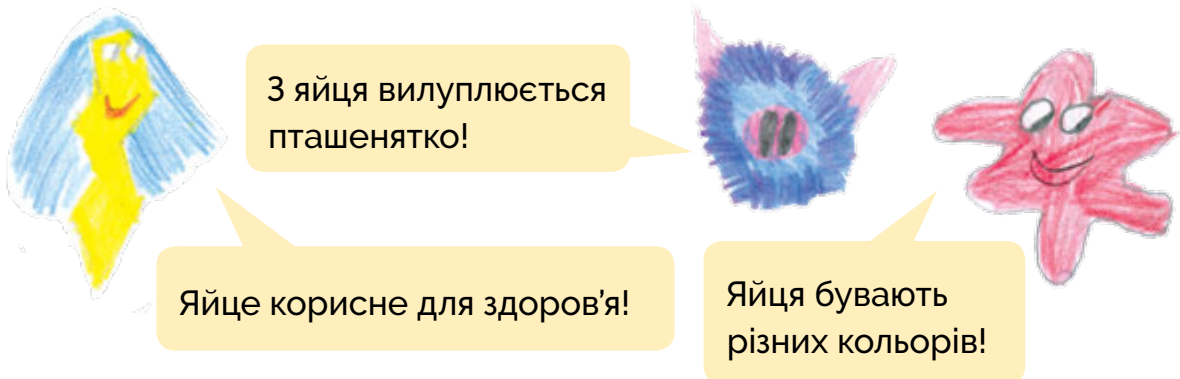

ЧИМ ЦІКАВЕ ЯЙЦЕ?

1. Заповни першу і другу колонки таблиці. Наприкінці уроку повернися до цього завдання і заповни останню колонку. Зістав записи у другій і третій частині таблиці. Чи всі твої очікування справдилися? Відповіді на які запитання ти не отримав/не отримала? У яких джерелах можеш пошукати інформацію, якої бракує?

Знаю про яйце	Хочу довідатися	Дізнався/дізналася

2. Жевжики обговорювали, які перетворення можуть відбуватися з яйцем. Які ще факти тобі відомі? Звідки ти про них дізнався/дізналася?

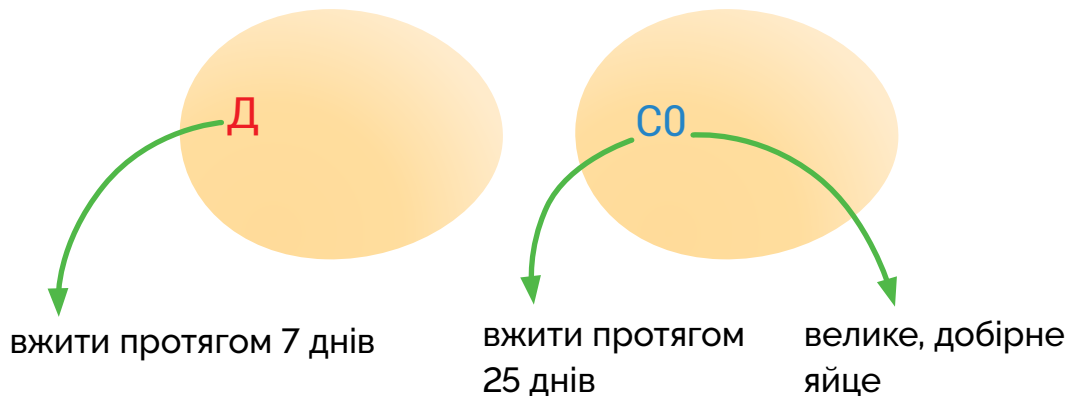
3. Який малюнок наступний?

4. Розглянь зображення яєць, які відкладають різні тварини. Визнач, кому вони належать, і з'єднай лініями.

5. Іринка відвідала Васильківську птахофабрику й дізналася від фахівців, що на всіх яйцях, які збираються продавати, ставлять спеціальні знаки.

- Уяви, що ти купуєш продукти в магазині. Розглянь яйця, які лежать на прилавку. Викресли ті, у яких закінчився термін придатності.

С 05.10

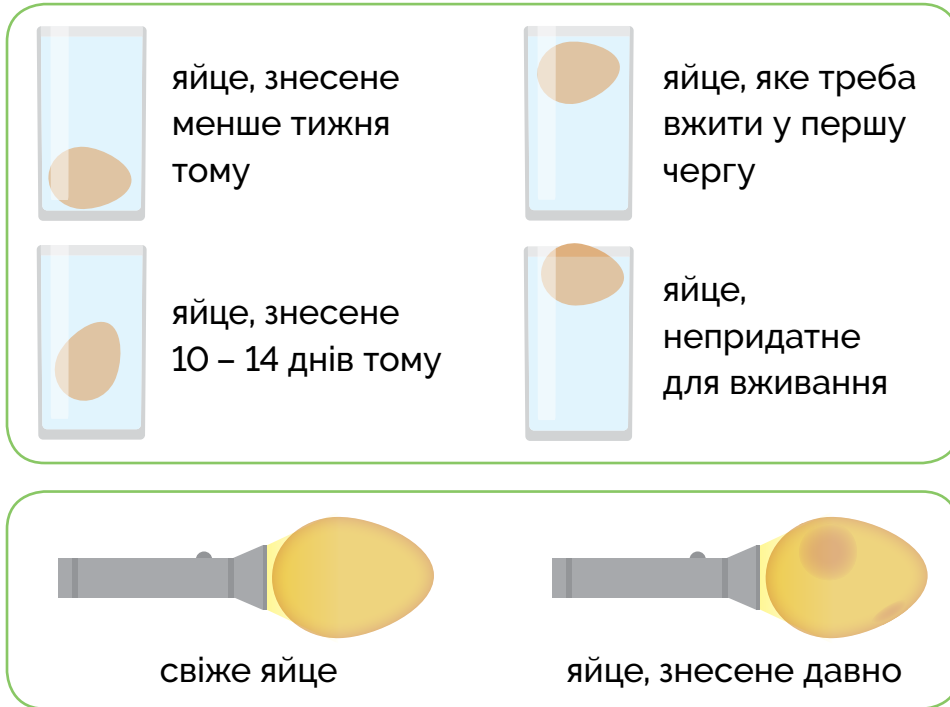
С 01.10

Д 25.09

Д 10.10

Д 01.10

6. Бабуся Іринки розповіла, що перевірити свіжість яйця можна не тільки за маркуванням, і показала дівчинці прості способи. Навчися й ти визначати, наскільки яйце свіже.

- Який висновок ти зробив/зробила? Запиши.

.....

.....

7. Лікарі кажуть, що для розвитку дитячого організму необхідний тваринний білок. Які продукти є джерелом білка? Познач їх символом .

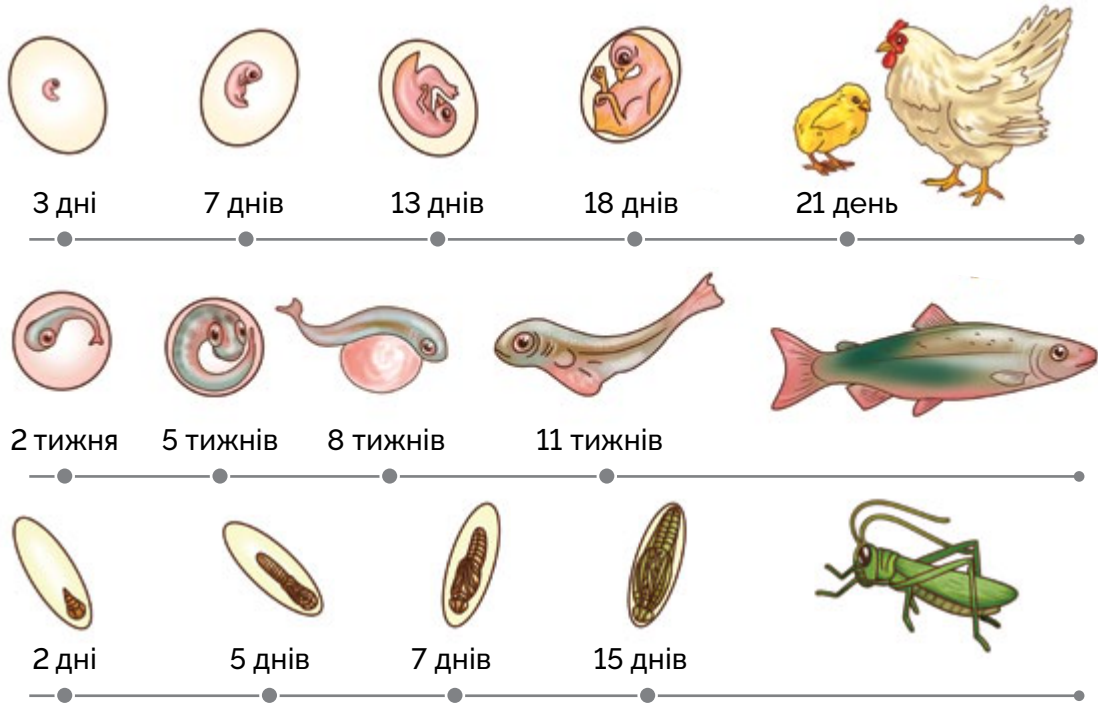
8. Відомо, що жовток яйця містить корисні для організму жири, які покращують пам'ять, а білок перешкоджає розвитку вірусів під час застуди. Пригадай, які страви з яєць ти вживаєш. Намалюй їх.

9. Страви з вареного яйця можна цікаво презентувати. Розглянь фото. Спробуй самостійно оздобити яєчну страву за поданими ідеями чи власним задумом.

10. Іринка поцікавилася, чи може з купленого в магазині яйця вилупитися курчатко. Працівниця птахофабрики пояснила, що ці яйця не запліднені. Але у природі всередині шкаралупи відбуваються чарівні перетворення. Розглянь малюнки і склади розповідь про одне з них.

11. Іринку так зацікавили перетворення всередині яйця, що вона збрала інформацію про яйце черепахи. Результати свого дослідження дівчинка оформила у вигляді книжечки. Зроби й ти книжечку "Історія одного яйця".

12. Оціни власноруч виготовлену книжечку.

Чи вдалося мені реалізувати свій задум?

Чи цікаво читати мою книжку?

Чи грамотно написана моя книжка?

Чи відповідають ілюстрації змісту книжки?

Чи зручно іншим користуватися моєю книжкою?

ЯК ЗЕРНЯТКО ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА ХЛІБ?

1. Нудьгуючи, Номул бавився хлібом — ліпив з нього якусь чудернацьку фігурку. Аж раптом жеволіт завмер, світло згасло й машина пішла на посадку. "Що ми зробили не так?" — здивувалися жевжики. Запиши свої припущення щодо цього.

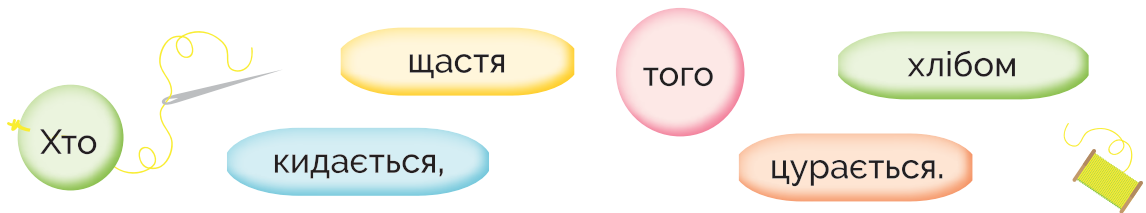

.....

.....

.....

2. Віднови прислів'я і поясни його зміст.

3. Максим відвідав музей хліба у Переяславі-Хмельницькому, що на Київщині. Хлопчик дізнався, що існує майже 1000 видів хлібних виробів. Спробуй назвати якомога більше з них.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Який хлібобулочний виріб ти любиш найбільше? Опиши його.

<input type="text"/>	Якої форми?	<input type="text"/>		
Якого кольору?	Що це?	Яке на смак?	На що схоже?	<input type="text"/>
<input type="text"/>	Якого розміру?	<input type="text"/>		

5. Розглянь зображення традиційних українських видів хліба. Запиши, коли випікають кожний з них.

.....

.....

.....

.....

6. Часом трапляється, що не весь хліб у магазині встигають продати свіжим. Поміркуй, як можна використати хліб, що почав черствіти. Обміняйся з однокласниками своїми міркуваннями.

7. Розглянь зображення і розкажи, який шлях долає зернятко, перш ніж стати хлібиною.

- Люди яких професій роблять хліб? Запиши.

.....

.....

.....

8. Розглянь комікс і поміркуй, чому важливо знати минуле свого народу.

1

У когось день народження?

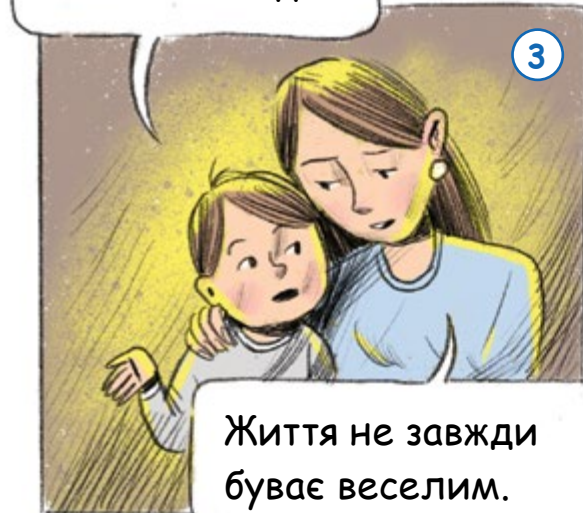

2

Ні. Сьогодні день пам'яті тих, хто помер від голодомору.

Навіщо згадувати про такі невеселі події?

3

Життя не завжди буває веселим.

4

Я розкажу тобі те, що мені розповідала бабуся...

5

9. Прабабуся Тараса, яка живе в селі Красилівка, що на Київщині, розповіла онукові про страшні часи свого дитинства. Прочитай уривки зі спогадів баби Одарки. Чи знаєш ти щось про Голодомор в Україні? Звідки ти можеш про це довідатися?

Добрий урожай був того року, ох добрий...

Усе забирали, навіть юшку з печі вийняли й вилили собакам...

Узимку було найгірше... Багато людей померло тоді...

Шматка хліба не було, їсти не було що... Траву їли, кору з дерев...

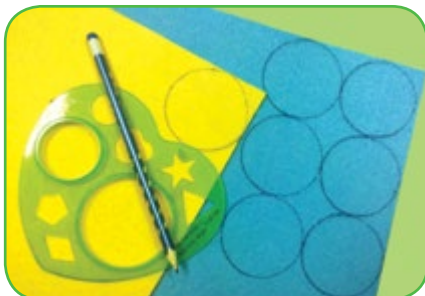
Спогади очевидців дуже цінні. Кінорежисер Сергій Буковський у кінострічці "Живі" зафільмував людей, які пережили Голодомор.

svitdovkola.org/pilot/3/media3-4

Обери один із фрагментів, у якому звучить розповідь очевидця. Прислухай її і перекажи або запиши.

10. Виготов символ пам'яті жертв Голодомору – незабудку в синьо-жовтих барвах. Створіть колективне панно "Не забудь!".

Не забудь запалити свічку пам'яті
в четверту суботу листопада.

ЕМОЦІЇ І ПОЧУТТЯ — тема грудневого випуску журналу

“Учитель початкової школи” (2019, № 12)

У цьому номері ви знайдете відповіді на такі актуальні запитання:

- Що таке емоційний інтелект?
- Як формувати здатність усвідомлювати й контролювати свої емоції?
- Чи кожен дошкільник емоційно готовий до навчання у школі?
- Як формувати у дошкільників позитивно емоційне ставлення до навчання?
- Які арт-педагогічні технології допоможуть учню подолати агресію?
- За допомогою яких прийомів можна вийти зі щоденних проблемних ситуацій, що трапляються у школі?
- Які чинники впливають на формування моделей вираження емоцій і почуттів?
- Як розкрити учням сутність соціокультурних ролей чоловіка і жінки?
- За допомогою яких прийомів мотивувати дітей до навчання?
- Як у ході спортивно-розважального свята виховувати відповідальне ставлення до здоров'я?

Щоб гарантовано отримати тематичний номер “УПШ”,
завчасно оформіть передплату на сайті jmil.com.ua або на пошті.

Передплатний індекс журналу — 89869

У пригоді педагогам також стане
тематичний випуск
“ПІЗНАЮ ТА ВІДЧУВАЮ”
журналу “Джміль” (2016, № 1)

Замовте видання у редакції:

☎ (067) 504 5022

@ books@dsvvit.com.ua